

Molins de Rei acull el rodatge d'un telefilm sobre els problemes de la gran actriu catalana per estrenar 'Mariana Pineda' el 1927

El retorn de la Xirgu als escenaris

FRANCESC PUIG
Barcelona

Veure Federico García Lorca fent una foto amb el seu mòbil és un anacronisme que només s'entén si l'acció es produeix en el marc d'un rodatge. Aquests dies se'n poden veure uns quants al Foment Cultural i Artístic de Molins de Rei, on s'està enregistrant *La Xirgu, l'actriu*, un telefilm dirigit per la prolífica i reconeguda Sílvia Quer (*23-F, el dia més difícil del Rei, Bajo sospecha*) i amb Laia Marull posant-se a la pell de Margarida Xirgu, la gran dama del teatre català.

L'acció se situa al 1927 i es recreen les dificultats que va tenir la companyia de la Xirgu per poder estrenar l'obra *Mariana Pineda* de García Lorca en plena dictadura de Primo de Rivera. Marull està acompanyada d'una llarga llista de coneguts actors com Pere Ponce (Borrades), Míriam Iscla (Natàlia), Pau Durà (Miguel Ortín), Fran Perea (Lorca) i Luis Zahera (Valle-Inclán), que participen en aquesta coproducció de Televisió de Catalunya, Distinto Films, Televisión de Galicia, Zenit TV i Tito Clint Movies, amb la participació de l'ICEC i Canal Sur. El rodatge, que durarà tres setmanes, també ha trepitjat el Teatre Municipal de Girona.

En el telefilm hi ha elements de ficció però basats en fets reals: "La Xirgu va tenir problemes amb l'estrena de *Mariana Pineda* -diu Marull-. Eren molt amics amb Lorca i, malgrat que el dramaturg no era llavors molt conegut, ella va decidir fer l'obra però la dictadura de Primo de Rivera els ho va posar molt difícil". Per Marull, el telefilm mostra "la lluita per aconseguir sobrepassar les censure i no claudicar davant el poder del moment".

A la pregunta de si té punts en comú amb la Xirgu, contesta que sí, però puntualitza: "No sóc una dona del teatre amb majúscules com era ella, però sí que m'identifico amb el seu compromís. Nosaltres estem obligats a dir coses a la gent, no hem

Laia Marull dona vida a l'actriu catalana en aquesta ficció que TV3 emetrà la pròxima temporada

de fer només *divertimento*". Per recrear el personatge no disposava de gaire material gràfic: "El cinema mut no li agradava i només va fer una pel·lícula sonora: *Bodas de sangre*". El que sí que

García Lorca i la Xirgu.
Fran Perea i Laia Marull posant ahir a l'interior del Foment Cultural i Artístic de Molins de Rei

ció que sentia la Xirgu per Lorca o el que sentia el meu personatge per la Xirgu". Pau Durà interpreta Miguel Ortín, que acabaria sent el segon marit de l'actriu: "És el galant de la companyia i està enamorat de la Xirgu però de moment només són amics. Al cap d'uns anys s'acabaran casant i ara tots dos estan enterrats aquí, a Molins de Rei".

Fran Perea deixa el mòbil i ens parla de Lorca: "Sent jo de Màlaga i ell de Granada, hi ha una proximitat i una responsabilitat afegida". Admet que el més complicat ha estat interpretar un personatge real de qui no hi ha documents filmics ni sons i que li ha agradat recuperar el seu accent andalús, "cosa

que no podia fer quan era fill de Resines a *Los Serrano*, he, he, he".

L'únic personatge no real és el que interpreta Pere Ponce, en Borrades, "un personatge que llavors no existia i ara tampoc, una espècie de mecenes del teatre. tant de bo existís! Fa una mica de contrapunt còmic enmig d'aquest triumvirat format per Xirgu, Lorca i Valle-Inclán". Míriam Iscla no interpreta un personatge inventat però sí fora de temps: "La Natàlia va ser una assistenta de la Xirgu que va existir, però el 1927 encara no es coneixien". Iscla destaca la mútua admiració entre Xirgu i Lorca: "La Xirgu ha quedat com l'actriu de Lorca".

La directora Sílvia Quer, bregada en tot tipus de sèries, no troba gaire dificultat a recrear una determinada època: "El vestuari hi ajuda molt, quan els poses una cotilla a una dona i un barret a un home, els actors ja es posen en situació i es mouen d'una altra manera. També hi ha al darrere un treball de documentació, evidentment". Per acabar, una anècdota poc coneguda: "La Xirgu va començar una gira per Sud-amèrica poc abans de començar la Guerra Civil i li va demanar a Lorca que s'hi afegís, però ell va dir que no. Si ho hagués fet, potser no hagués mort afusellat". Després del triomf franquista, la Xirgu es va exiliar a Sud-amèrica i va morir a l'Uruguai el 1969.●